

Delrapport Projekt Vildmarksriket – perioden juli – dec 2023

Innehåll

Delrapport Projekt Vildmarksriket – perioden juli – dec 2023.....	1
Sammanfattning.....	2
Introduktion.....	2
Organisering av projektet.....	2
Specialistgrupper.....	3
Fiske.....	3
Cykel.....	4
Naturguidning.....	5
Kartläggning.....	6
Arbetspaket 2 – Markägar-, och intressentkartläggning.....	6
Arbetspaket 3 – Naturvärdesinventering.....	7
Arbetspaket 4 – Vattenvärdeskartläggning.....	7
Arbetspaket 5 – Besökarkartläggning.....	7
Arbetspaket 6 – Konkurrensanalys.....	8
Arbetspaket 7 – Omvärldsanalys.....	8

Sammanfattning

Genom ett starkt affärsdriv och tydlig struktur har projektet fått en produktiv start som i stort följer den aktivitetsplan som låg till grund för ansökan. Första tredjedelen av projektet har handlat om en introduktion för projektets alla intressenter, organisering i projektet, upptaktsträffar för specialistgrupperna samt kartläggning av vad vildmarksriket har att erbjuda, vem som kan hjälpa gästen till en fin gästupplevelse, vem som är gästen, vilka konkurrenter som vi kan lära av samt vilka omvärldstrender och faktorer som påverkar destinationsutvecklingen på kort och lång sikt.

Mål och indikatorer

8/24 arbetspaket avklarade

4/15 st vildmarksfika avklarade

100 personer har deltagit i de fyra olika informationsträffarna som vi kallar för vildmarksfika.

Startandet av ett gemensamt aktivitetsbolag Wilderness Dalarna är påbörjat.

Introduktion

Fördelat på två tillfällen träffades ett 60 tal personer för att lära känna Projekt Vildmarksriket.

Vid första tillfället träffades vi i Gesunda bystuga där ett bl a ett 20 tal bo-, äta och göra aktivitetsföretag fick lära känna projektet tillsammans med kommunekolog, kultur och fritids samt näringslivspersonal från de tre kommunerna. Vidare deltog även personal från Visit Dalarna och föreningslivet. Under kvällen fick deltagarna lyssna till en historisk inflygning, presentation av vad projektets syfte, mål och innehåll. Vilket följdes upp av en workshop under ledning av SLU där deltagare fick vädra sina farhågor och förväntningar på projektet. Eventet ramades in av välkomstfika i form av kokkaffe över öppen eld samt mingelpaus med varm gulaschsoppa och smörgås.

Liknande upplägg möttes deltagarna vid projektets andra vildmarksfika som gick av stapeln i somras i Sollerö sockenhus. Temat denna gång vara att så tidigt som möjligt i projektet bjuda in representanter för markägareföreningar, vägsamfällighetsföreningar, Lantbrukarnas riksförbund, Länsstyrelsen Dalarna, eldsjälur m fl.

Dokumentering av kvällen och workshopen sammanfattades av SLU och finns tillgänglig vid önskemål.

Organisering av projektet

Arbetspaket 1 i projektet handlar om att introducera och organisera respektive funktionsgrupp i projektet.

Styrgruppen består av projektledare, näringslivschefer för Leksand, Vansbro och Mora kommun samt att Visit Dalarna och Region Dalarna är adjungerade. Styrgruppen sammanträder fyra gånger under projektets gång med start den 1 dec som följs av möte i mars, juni och september. Projektledaren är

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

sammankallande. Gruppens syfte är att säkerställa gentemot projektets ägare och samarbetspartners att utvecklingen sker i enlighet med och önskad riktning utifrån den ansökan och syfte som projektets beviljats medel för.

Arbetsgruppen består av projektledare och affärsutvecklare för projektet. Vidare två representanter vid institutionen för land och stad vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Dessutom ordförande för Sollerö sockenförening och Gesunda byalag samt näringslivssamordnare i Mora kommun.

Specialistgrupperna har fått varsin samordnare som har nätverket och kunskapen att föra dialog med intressenter inom respektive specialistområde. Dessa fokusområden är cykel, fiske och naturguidning.

Vidare avser projektet i projektets andra och tredjedel utveckla ett samverkansbolag med representation från respektive intressegrupp. Ambitionen med detta samverkansbolag är att det med projektets framarbetade underlag som grund kan fortsätta utveckla, drifva och förvalta destinationens resurser och möjligheter.

Aktivitetssbolagen har redan haft långt gångna diskussioner att starta ett gemensamt aktivitetsbolag med ambitioner att växa för att kunna dra skalfördelar som rabatterade priser på inköp av gemensam utrustning och sälja gemensamma produkter som presentkort, influencer marketing m.m.

Dessutom har projektet också adresserat och starta dialog kring framtida underhåll och förvaltningsuppdrag för arbetsintegrerade företag, s.k. ASF-företag.

Specialistgrupper

Fiske

Samordnare Magnus Bozell från företaget Fishing with Bozell. Bor i Ryssa, Mora kommun, med över 20 års arbetserfarenhet i fiskeguidebranschen och aktiv i fiskevårdsföreningar så är vi mycket glada för Magnus engagemang i projektet.

Den 24 oktober bjöd vi in de fyra olika fiskevårdsföreningar i området till en upptakts- och inspirationskväll i Villa Långbers, Tällberg.

Kvällen började med ett trevligt fikamingel och följdes därefter av en introduktion till projektet av projektledaren. Därefter bidrog Visit Dalarnas tematiska projektledare med värdet av fisketurism och viktiga förutsättningar för att kunna utveckla fiske i Vildmarksriket som reseanledning. Ordförande för Sveriges vattenrättsägare tog därefter vid och berättade hur man företagsamt arbetat i Mörrumsån. Regionchefen för studiefrämjandet Dalarna berättade hur vi kan höja den allmänna kunskapsnivån hos våra guider med hjälp av studiefrämjandet. Efterföljande diskussioner resulterade i ambitionen av att ta fram fiskevårdsplanen för respektive fvo under studiefrämjandets ledning.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

Därefter var det läge för gulaschsoppa och diskutera första delen av kvällens kunskapspass. Tillbaka i konferensrummet så kopplade vi upp en av Sveriges främsta fiskeinfluencers Johan Broman som driver fiskedestination.se. Han delade med sig av erfarenheter hur de framgångsrikt samverkat i Bergs kommun för fiskedestinationsutveckling. Det var också mycket uppskattat från fiskevårdsföreningarna att ställa frågor och få konkreta svar som de upplevde att de direkt kunde ta med sig hem i sin dagliga drift. Den mycket innehållsrika kvällen fortsatte med att ordförande för Sollerö fiskevårdsförening redogjorde för sina argument och värde av ett gemensamt fiskekort för hela området. Följt av en mycket innehållsrik presentation av Länsstyrelsen Dalarna om fakta och vilka naturvårdsinsatser som görs och har gjorts som påverkar förutsättningarna för olika fiskarter i området. Kvällen avslutades med en workshop där samtliga fick redogöra för vad de underkvällen tagit fasta på och vad de själva ser sig kunna ta ansvar för att genomföra.

Cykel

Samordnare Adrian Hörnvist, arbetar idag som elittränare för svenska Mountainbikelandslaget och Dala Sports Academy. Bor i Vansbro och kan alla cykelstigar utan och innan i området.

Den 18 januari bjuder vi in till Klockargården i Tällberg för en kväll med vildmarksfika tema cykelturism i Vildmarksriket. Så är ser texten i inbjudan ut:

Är du aktiv i styrelsen i din lokala cykelförening? Jobbar du med näringslivsutveckling eller med kultur och fritid på Leksand, Vansbro eller Mora kommun? Bedriver du ett lokalt aktivitetsbolag inom naturturism såsom fiske, jakt, mtb, vandring eller andra naturupplevelser? Är du verksam inom utbildning av cyklister på gymnasium, högskola eller inom folkbildningen?

Då är du varmt välkommen till en spännande kväll med inspirerande föreläsningar, dagsaktuell kunskap och utvecklande workshops om cykling och sen nära samverkan mellan lokala cykelklubbar, kommuner, markägare, vägföreningar och aktivitetsbolag med utgångspunkt i Vildmarksriket och med en självklar koppling till Siljansbygden. Under kvällen kommer vi att presentera flera intressanta case kopplade till cykling och cykelturism från Biking Gästrikland, Biking Dalarna och Järvsö Bike Park.

Vi kommer även att diskutera utbildningens roll i formandet av framtidens cykelarenor.

I workshop-format kommer vi tillsammans att arbeta med att skapa en SWOT som underlag för hur vi tillsammans kan utveckla framtidens cykelarena i Vildmarksriket och i Siljansbygden i nära samverkan mellan cykelklubbar, kommuner, markägare, vägföreningar och aktivitetsbolag.

17.00 - 17.30 Välkomstfika vid öppen eld och småsnack om förstudien Projekt Vildmarksriket.

17.30 - 17.45 Presentation av projekt Vildmarksriket (varför gör vi det, mål med projektet, hur gör vi det), Daniel Nilsson projektledare för Projekt Vildmarksriket

17.45 – 18.00 Visit Dalarna – värdet av cykelturism i Europa, i Dalarna och specifikt för Siljansregionen, Johan Engström Visit Dalarna

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

18.00 – 18.20 Biking Gästrikland – från ingenting till en fungerande cykeldestination på 2 år, hur gick det egentligen till? Henrik Lingman från Biking Gästrikland

18.20 – 18.40 Järvsö Bike Park – en utvecklingsresa i flera steg, Amanda Sandahl, vd, Destination Järvsö

18.40 – 19.00 Biking Dalarna – vad är det och hur fungerar det?, XX/YY (Visit Dalarna)

19.00 – 19.10 Vildmarkstriangeln – tre leder som binder ihop befintliga MTB arenor i SnöåBruk, Siljansnäs/Granberget och Gesunda, Adrian Hörnqvist, Dala Sports Academy

19.10 – 19.40 Bensträckare, gulaschsoppa med dryck, bröd och sallad samt fika PROGRAM FÖR KVÄLLEN

19.40 - 20.00 Kompetenshöjning och utbildning inte bara för morgondagens elit utan något som förhöjer cykelupplevelsen för alla - Studieförbundet Jan Ekebjör

20.00 – 20.10 Cykelgymnasium i Falun, hur lägger vi grunden för morgondagens elitcyklister och hur ser vi på vikten av utbildning för morgondagens cykelturism? Marcus Johansson, tränare för mountainbike- och cykelcrosscyklister på Hagströmskas cykelgymnasium i Falun

20.10 - 20.20 Cykelhögskolan Dalarna, hur vidare utvecklar vi morgondagens elitcyklister? och hur ser vi på vikten av utbildning för morgondagens cykelturism?

20.20– 20.40 Hur coachar vi dagens och morgondagens elitcyklister och hur ser vi på vikten av utbildning för morgondagens cykelturism? Adrian Hörnqvist, Dala Sports Academy

20.40 – 21.30 Vilka styrkor, svagheter, problem och möjligheter finns om vi tillsammans ska utveckla framtidens cykelarena i Vildmarksriket och Siljans regionen? Vi arbetar med en SWOT i smågrupper och utgår från befintliga och framtida förutsättningar, såsom tävlingar, leder, utbildningar etc.

21.30 – 22.00 Summering av arbetet med SWOT, summering av kvällen och avslutande frågor, vad händer närmast med utvecklingen av cykelturismen kopplat till "Projekt Vildmarksriket"?

Naturguidning

Jens Sarlin, Next Step Nature och lärare på Real gymnasiet, inriktning naturturism i Borlänge. Bor i Floda och guidar gäster till minnen för livet, året runt i den vackra naturen främst i Gagnef, Vansbro och Leksands kommun. Tillsammans med Dennis Daselaar, boende i Vansbro och driver Dalarna Outdoor AB samordnar de specialistgruppen som inkluderar aktiviteter som paddling, skidåkning, skoteråkning, matupplevelser m.m.

Dessa två herrar kommer också hjälpa projektet med den fysiska kartläggning och inventering av nödvändig infrastruktur för naturturism i området för att kunna utveckla vildmarkstriangel, entréportar, basecamp, rastplatser m.m.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

Kartläggning

Arbetspaket 2 – Markägare-, och intressentkartläggning

Vi vill rikta ett stort tack till masterstudenterna i kursen "Engaging critically with environmental governance practices", som stått för insamlingen av materialet till den här rapporten. Er medverkan och hjälp gjorde det möjligt att samla in fler viktiga perspektiv till intressentkartläggningen, och vi har tagit stor hjälp av era insikter och reflektioner. Stort tack också till de personer i området som ställde upp på att bli intervjuade under studenternas studieresa och bidra med era perspektiv. Vi hoppas att ni vill fortsätta delta i projektet, och att vi kan hitta vägar för samverkan och inkludering.

De ca 35 studenterna delades upp i sju grupper med respektive tema för djupintervjuer under fältstudier. Efteråt sammanställdes svaren i en intressentkartlägningsrapport som dokumenterats på projektets digitala filspåringsplats. Följande sju områden kartlades:

1. Visioner och farhågor kring fisketurism
2. Cykling och vandring i Vildmarksriket – visioner, orosmoln och behov
3. Samverkan – strategier och hinder
4. Leksand kommun – förhoppningar och behov relaterade till ökad naturturism i området
5. Mora kommun - förhoppningar och behov relaterade till ökad naturturism i området
6. Vansbro kommun - förhoppningar och behov relaterade till ökad naturturism i området
7. Olika syner på naturen – naturturism och risk för slitage

Rapport från SLU studenten Dana El Soudi som tittat närmare på utomhusmatlagning i vildmarksriket.

Institutionen för stad och land
Praktik, Vansbro Kommun Sommaren 2023
Livsmedelsagronomstudent

RAPPORT
2023-08-15

SLU ID: SLU.[Skriv numret här]

Utomhusmatlagning i Vildmarksriket

Av Dana El Soudi

Vidare har vi också utvecklat en kontaktlista för intressenter till projektet.

Tillsammans med tjänstemän på kommunerna påbörjat arbetet med att ta fram markägarförteckning. Denna förteckning som beroende på avgränsning för Mora kommuns del innebär ca 200 markägare i den inre avgränsningen som av länsstyrelsen definieras som riksintresse för friluftsområde. Vid inkludering av markägare fram till avgränsande riksväg omfattas förteckningen

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

av ca 800 markägare för Mora kommuns del. Tillvägagångssättet för att ta fram motsvarande förteckning för Vansbro och Leksands del är identifierad men avvaktas tills projektet har en tydligare plan för på vilket vis informationen ska användas.

Arbetspaket 3 – Naturvärdesinventering

2009/10 utfördes en gedigen naturvärdesinventering i området på uppdrag av Mora, Leksand och Vansbro kommun som går att läsa här: [vildmarksriket tryckta versionen101127.pdf \(vansbro.se\)](#)

Vidare har Anders Ståhl 2013 genomfört en förstudie för Ekoturism i Vildmarksriket vars genomlysning börjar med inledningen.

Vildmarksriket, där Leksand-, Vansbro- och Mora kommuner möts, är ett för Mellansverige stycke unik 'råvaruplats' för naturupplevelser. Här finns en reell möjlighet att utveckla lokal besöksnäring, och syftet med denna förstudie är att belysa möjligheterna att förädla området till ett riktigt bra, långsiktigt hållbart och lönsamt område för natur- och ekoturism.

Dessutom har det nyligen släppts en karttjänst som möjliggör att på ett lättöverskådligt vis få en överblick på områden med höga naturvärden. På hemsidan kan man lösa följande beskrivning om [Kartan | Skogsmonitor](#)

Läs mer om karttjänsten här: [Om karttjänsten | Skogsmonitor](#)

Med dessa källor som grund så får framträder en tydlig bild av Vildmarksrikets olika naturvärden som är av intresse vid utveckling av reseanledningar till området kopplat till naturturismaktiviteter.

Arbetspaket 4 – Vattenvärdeskartläggning

I samverkan med länsstyrelsen Dalarna har projektet sammanställt en gedigen mängd information som visar på vattnets påverkande faktorer i vildmarksriket.

Projektet har även via våra nära samarbetskontakter med SLU inhämtat kunskap från SLU water som kommer kunna bidra till paketering av t ex fiske- och vandringsupplevelser.

Arbetspaket 5 – Besökarkartläggning

Besökarkartläggning inom Vildmarksriket, Dana El Soudi, 2023-08-15, SLU- institutionen för land och stad. Rapport kommer levereras innan årsskiftet.

Under samordning av våra partners på SLU så har studenter på SLU sammanställt data från t ex Visit Dalarna, Visit Sweden och transkriberat detta ned i en rapportform utifrån Vildmarksrikets perspektiv.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Europa investerar i landsbygdsområden

Arbetspaket 6 – Konkurrensanalys

Genom ett gediget fältstudiearbete så har studenter på SLU på uppdrag av projektet kartlagt vad som bidraget till en framgångsrik destinationsutveckling av naturturism i tre av Sveriges mest besökta och kända platsvarumärken utifrån naturturism. Vi har rapporter att redovisa från Höga kusten, Destination Järvsö samt Kinnekulle.

Arbetspaket 7 – Omvärldsanalys

Under ledning av arbetsgruppen så har studentarbeten på SLU tagit fram en rapport där man hämtat material från ett 20 tal rapporter som visar på trender och förutsättningar som påverkar Vildmarksriket.

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling. Europa
investerar i landsbygdsområden